

191. ► CZÓBEL BÉLA (1883-1976)

Sárga házak, piros tetők (Tájkép, Gros Rouvre-i házak), 1927

Olaj, vászon, 81x65,5 cm
Jelezve jobbra lent: Czóbel

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 32 258 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimated value: 64 516 – 96 774 EUR

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

► A magyar festészet rejtőzködő csodái II. - Válogatás magyar magángyűjteményekből.
Mű-Terem Galéria, Budapest, 2005. október-november, 75. oldal

REPRODUKÁLVA:

► Kállai Ernő: Czóbel Béla művészete. Magyar Művészet, 1937, 271. oldal
► Kratochwill Mimi: Czóbel Béla (1883-1976) élete és művészete.
Veszprém-Budapest, Magyar Képek Kft., 2001, 153. oldal
► Béla Czóbel peintre Hongrois (1883-1976).
Párizs, Salle d'exposition du Vieux Colombier, Mairie du V-eme Arrondissement de Paris,
2001. június - december, 26. oldal

1 | 2 | 3

1. Czóbel Béla Puys près de Dieppe-ben
a Les Pensées fogadó kertjében
az 1920-as évek végén, magántulajdon

2-3. Gros Rouvre a 20. század elején

ÚJRA PÁRIZSBAN

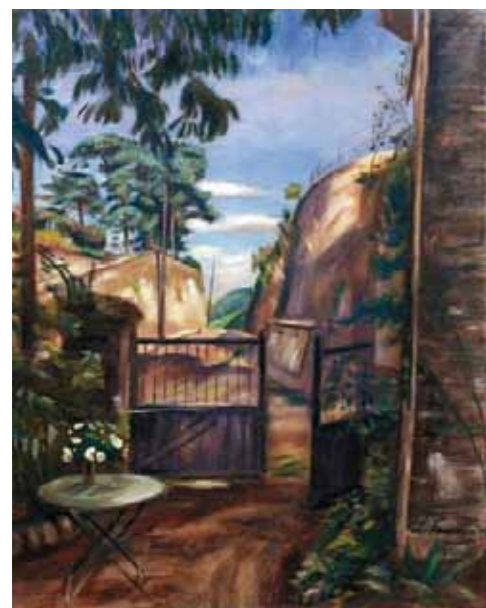
Czóbel az első világháború kitörését követően elhagyta Párizst, Hollandiába, majd Berlinbe ment. Első sikereinek helyszínére csak több mint tíz évvel később, 1925-ben tért vissza. Czóbel Berlinben nehezen érvényesült annak ellenére is, hogy a Die Brücke expresszionista csoporttal szoros kapcsolatba került. Együtt állított ki többek között Erich Heckellel, Ernst Ludwig Kirchnerrel, Otto Muellerrel, Emil Noldéval, Max Pechsteinnel, Karl Schmidt-Rottluffal. Az expresszionizmus nyersége kevésbé állt közel művészi temperamentumához, a közös kiállítások mégis komoly ismertséget hoztak számára. Czóbel visszavágyott Párizsba, vonzotta a francia főváros újból pezsgő kulturális élete. Az École de Paris dekoratívabb szemlélete, valamint a század elején megismert fauves barátoknak a húszas évekre beérő karrierje és kapcsolatrendszere olyan kecsegtető közeget jelenthetett Czóbel számára, hogy az áttelepülés mellett döntött. Párizsban eleinte a Hôtel du Notre Dame-ban lakott, ott ahol Perlrott Csaba Vilmos és Gráber Margit is. Gráber így emlékezik vissza erre az időszakra: „... 1926-ban egy földél alatt laktunk Párizsban a Hôtel Notre Dame-ban, alighanem akkor lehetett élete mélypontján. Családját elhagyta, kis vagyonát elvesztette. Párizs nem fogadta a régi elismeréssel. Magatartásán mi sem látszott mindebből, megtartotta vidám fölényét ...”

4
5

4. Csóbel Béla: Gros Rouvre, 1926. magántulajdon

5. Henri Le Fauconnier:
A művész kertje Gros Rouvre-ben, 1935

CZÓBEL ÉRETT STÍLUSA

Az új művészi légkörben markánsan megváltozott Csóbel festészete. Festészetében a Die Brücke expresszivitását az École de Paris dekorativitása váltotta fel. Az 1920-as évek elejének jellemző sommás, zárt formavilágát és szálkás kontúrijait felváltották az élénk, a vászonra vastagon és oldottan felhordott színekből építkező kompozíciók. Koloritja mélyebb és telítettebb lett, a távlat pedig térré mélyült festményein. *„Az éles színellentétek helyébe tört és keverékszínek, fokozatos, szövevényes átmenetek kerültek. Meleg, tónusos hullám ömlött el a képeken, amelynek sötét-kékes, zölde, vöröses, violás, barnás és okkeres sodrában a forma teleszívódott levegővel és nedvességgel, a fojtott fények és a bujkáló homály sejtelmes fluidumával. A színeknek ebben a hunyorgó, el-elmerülő világában csak helyenként villan fel egy-egy izzó sárgás, rózsaszínes vagy fehéres élénkség. A dolgok «elhagyják magukat», boldogan, álomittasan süppednek a puha mélységbe, melynek mélyén néha örvénylő kavardás támad.»* – írja második francia korszakának képeiről Kállai Ernő 1937-ben.

TÉMAVARIÁCIÓK CZÓBEL MÁSODIK FRANCIA KORSZAKÁBAN

A nagyvárosi veduta képek és a vidéki idillt ábrázoló tájképek rendszeres váltakozása jellemzi Csóbel életművét. Korai párizsi témáit nagybányai, brügge-i, és nyergesújfalui tájrészletek szegélyezik. A berlini ciklust pedig a Winterhurban készült alkotások egészítik ki. Az 1920-as évek második felének új franciaországi periódusát is ugyanez a kettősség jellemzi. Párizs környéki kisvárosok, bretagne-i és Dél- Francia tájak váltakozva jelennek meg művészetében. Csóbel a nyári hónapokat eleinte a fővárost övező kisebb, festői városokban, Montmorency-ban és Gros Rouvre-ban töltötte, ahol a vidék nyugalma kellő elmélyülést biztosított e lírai műfaj számára. Gros Rouvre-ban társaságra is akadt. Itt dolgozott ezekben az években kollégája, Le Fauconnier is. Gros Rouvre házait ábrázoló képei a bensőséges pihenés hangulatát árasztják magukból – az épületeknek nem a reprezentatív utcai frontját ragadja meg, hanem inkább a csendes és otthonos hátsó kerteket, ösvényeket. *„Olyan fesztelenül bánik motívumaival, mintha kezdetleges játékszereket hordana egybe, reprezentatív igényesség és hierarchikus megkülönböztetés nélkül. A dolgoknak ebben a bizalmasodó együttlétében szelíd nyugalom és béke fogadja a nézőt”* – írta találóan ugyancsak Kállai a festőről 1934-es monográfiájában.

Kaszás Gábor

